ԱՐԾԻՒ

ARDZIV

www.ardziv.org

Հ.Յ.Դ Դ.Հ.Մ-ի Պաշտօնաթերթը • Official Organ of ARF YOC • Organe Officiel de FRA OJC

April – May 2001

Toronto • Hamilton • Vancouver • Windsor • Montreal • Cambridge • Laval • St. Catherines

ARDZIV

ԱՐԾԻՒ

INSIDE THIS ISSUE

110 Ամեակի Առիթով 2

Ներկայ 3

Դաշնակցութեան Ճամբին .....

Մեծ Եղեռնը 4

Candlelight Vigil .....

Ottawa 2001 5

Մեր Հերոսները .....

Դաշնակցական Ֆիտայիին Պատիւը 6

Հ.Յ.Դ–Գաղափարաբանութիւնը .....

Name That Freedom Fighter 7

TIMELINE 8-9

Արցախ 10

News Update 11

The views expressed in ARDZIV reflect solely the views of the authors themselves.
«ԱՐՂԻՒ»–ի մէջ գրած յօդուածները կ'արտայայտեն զանոնք ստորագրողներուն կարծիքները միայն։

Publisher
ARDZIV Armenian Youth of Canada

All rights reserved.
Contents may not be reproduced in whole or in part without written permission of the publisher.

THIS ISSUE OF ARDZIV WAS SPONSORED BY AMV GRAPHICS

ԱՐԾԻՒ–Ի Խմբագրական Կազմ

Յակոբ Մխցի-Արթինեան
Դինա Պապոշեան
Նայիրի Աճեմեան
Լորի Ճանպազեան
Մեղեդի Մնացականեան
Ցոլինէ Մնացականեան

110 Ամեակի Առիթով....

Հովիկ Թոզճեան

Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը, դիտուած Հայ երիտասարդին աչքով, ունի զանազան տարբեր դիմագիծեր։ Շատերու համար, որոնք անծանօթ են կազմակերպութեան, ան կը ներկայացնէ այն կուսակցութիւնը որ շարունակ նիւթն է քննադատական խօսքերու եւ ակնարկներու։ Սակայն այն երիտասարդը որ անկեղծօրէն մօտեցած է կազմակերպութեան գաղափարաբանութեան ու գործունէութեան՝ կը տեսնէ բոլորովին տարբեր դիմագիծ մը։ Ան կը տեսնէ կազմակերպութիւն մը որ բաղկացած է անթիւ Հայերով, աշխարհի չորս կողմերէն ու տասնամեակներու ընթացքին. Ան կը տեսնէ կազմակերպութիւն մը՝ որուն անդամները, իրենց անձնական կեանքը զոհելով, մտահոգութիւն դարձուցած են Հայ ազգին իրաւունքներու պաշտպանութիւնը, ապահովութիւնը եւ բարգաւաճումը, ըլլայ Հայրենիքէն ներս եւ արտասահմանի մէջ։

Այն երիտասարդը որ կը փնտռէ Հ.Յ.Դաշնակցութեան էութիւնը կը գտնէ միութիւն, ժողովրդավարութիւն եւ անշահախնդիր զոհաբերութիւն։ Այս իտեալներուն է, նաեւ, որ Հ.Յ.Դ. Գ.Ե.Մ–ը կը ձգտի, պատրաստել Հայ երիտասարդը որ մաս կազմէ այն պայքարին, որուն առաջամարտիկը եղած է Հ.Յ.Դաշնակցութիւնը, ահա այս 110 տարիներէ իվեր։

(Continued on page 12)

Խմբագրական

FILL IN WILL BE SUPPLIED AT THE SEMINAR

ARDZIV

Ներկայ

Հրաչ Ճապրայեան

Ահաւասիկ քսան մէկերորդ դարու մէջ կ'ապրինք աշխարհի բոլոր ծագերուն, պատմութեամբ հարուստ հայ ժողովուրդ, ունեցած ենք Հայկ Նահապետ եւ Մեծն Տիգրան, Մեսրոպ մաշտոց եւ Քաջն Վարդան, ցեղասպանութեան դիմադրած, զինեալ պայքար մղած, Արցախն վերագրաւած, զաւակներն ենք հայոց պատմութեան: Կ'ապրինք օտարութեան, կ'ապրինք հայրենիքի մէջ, կը պայքարինք երեւոյթ եւ անեւոյթ թշնամիներու դէմ: Ահաւասիկ աշխարհը կը լսէ ու կը տիպուի քննարկել ցեղասպանութեան հարցը, հայու գործը վերջացած չէ, ընդհակառակը, զարթօնք կը քարոզենք, ով հայ ժողովուրդ, լսէ քու երիտասարդութեան, մտիկ ըրէ անոր կանչին, ու կանչին մէջ լսէ քու նախահայրերուն տառապանքը, երդուէ, վերադարձիր հայրենիք, ծաղկեցուր քու Հայաստան աշխարհը: Ժամանակը կու գայ, երբ սրբազան հողն կը ծաղկի դարձեալ, անկախութեան կողքին կ'ունենանք տնտեսական հաստատ հայրենիք, կը քարոզենք նիւթականը անցողական է, մահանանք, ձեռք ձեռքի, փոքր ու մեծ, երիտասարդ ու ծերունի, նպատակնիս ըլլայ հաստատ, Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան զաւակներ, հողագործ ենք, մշակենք մեր հայրենիքը,

(Continued on page 14)

Դաշնակցութեան Ճամբին

Լորիկ Սարգիսեան

Այս տարի կը նշուի Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան հարիւրտասներորդ ամեակը: Դաշնակցութիւնը իր ծնունդէն, 1890 էն իվեր շատ ճամբայ կտրած է: Անհաշուելի բարիքներ գործած է հայութեան համար: Հիմնականին մէջ, անոր յեղափոխական նկարագիրը պատճառ հանդիսացաւ որ հայաստանի առաջին հանրապետութիւնը ստեղծուի 1918 ին ու անոր ընկերվարական գաղափարախօսութիւնը պատճառ հանդիսացաւ որ Հայ ժողովուրդի ընկերային կեանքի զարգացումը տեղի ունենայ:

Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը սփիւռքեան կեանքը կազմակերպելու ամենէն կարեւոր քաղաքական ուժը համդիսացաւ: Ան հեռատեսութիւնը ունեցաւ տեսնելու որ ամուր կառոյցներով սփիւռք մը կրնայ իր ազգին առաւելագոյն չափերով

(Continued on page 12)

Մեծ Եղեռնը

Թուրքիոյ կառավարութեան գլուխը գտնուող Վարիչները, **1915**–ի Ապրիլին գաղտնի ժողով մը գումարեցին ներքին գործոց նախարար Թալիաթի նախագահութեամբ։ Այդ ժողովին կը մասնակցէին նաեւ Իրրիհատական միւս ղեկավարները– Էնվեր, Ճէմալ Փաշա, Պէհա Էտրին Շաքիր, Տոքթ. Նազըմ, Սայիտ Հալիմ Փաշա, Ճանպուլատ եւ ուրիշներ։ Գաղտնի ժողովը միաձայնութեամբ որոշեց ամենէն վայրագ միջոցներով բնաջնջել Հայ ժողովուրդը։ Հայ ժողովուրդը շատ աղէտներ տեսած է։ Գաղտնի հրամաններ տրուեցան նահանգներու կառավարի չներուն, պետական պաշտօնեաներուն, որ առանց մեղքնալու սպաննեն Հայերը եւ այս հրամանին չենթարկուողները Հայրենիքի թշնամի ափտի նկատուէին։

Առաջին անգամ ձերբակալուեցան զանազան շրջաններու Հայ առաջնորդները եւ մտաւորականները, որպէսզի Հայ ժողովուրդը առանց ղեկավարի մնայ եւ աւելի դիւրանայ ցեղասպանութիւնը։

Մտաւորականներու ձերբակալութիւնն ու սպանութիւնը տեսա **1915** Մայիս **24**–ին հարիւր հազարաւոր կին, տղայ, ծեր, ու երիտասարդուհիներ, Թուրք զինուորներու սպառնալիքին տակ քալեցին Միջագետքի անապարները, առանց հացի ու ջուրի։ Աղջիկները յաքշտակուեցան ու կիները ամէն տեսակ վայրագութեանց ենթարկուելով գետերը նետուեցան։ Հայ երիտասարդներ, իբրեւ թէ պատերազմին համար զինուորագրեցին եւ զանոնք զանազան վայրերու մէջ չարաչար աշխատցնելէ ետք անծանօթ վայրերու մէջ սպաննեցին։ Այս բոլոր տեսակի չարչարանքները ցոյց տուին մեր սքանչելի ժողովուրդին ազգասիրութիւնն ու Հայրենասիրութիւնը։ Հայ մայրերը անօթի–ծարաւ, իրենց զաւակներուն՝ Հայերէն գիրերը սորվեցուցին անոնց, որպէսզի անոնք չմոռնան երբեք իրենց Հայութիւնը..... ■

Candle Light Vigil

Hagop Mksyartinian

Toronto Youth Commemorates the 86th Anniversary Armenian Genocide
At
Queen's Park

April 23rd 2001, marked the fourth annual Candlelight Vigil, which every year gathers youth from all over Toronto to commemorate and swear to never forget the Armenian Genocide, its causes and its effects.

For the last four years, The Armenian youth found in either university, communities, or churches come together with one thing in mind. That thing is the Armenian Genocide of 1915. Queen's Park is the municipal building in Toronto, which conveniently marks itself right beside The University of Toronto. Around 6:00pm this year, close to 200 Armenian Individuals were present for this special event.

The program was run under a strict schedule of events in which were included English, Armenian and French accounts of the past, present and future of The Armenian youth and the Armenian Genocide. They included poems, songs, and a few words by our fellow MP Mr. David Caplan.

The beauty of this event was strictly open to all Armenians and non-Armenians. They found themselves remembering, in silence, the memory of the victims of the Armenian Genocide. So why was the vigil important? One of the goals of the vigil is to attract as much media as possible. This year there was at least four dif-

(Continued on page 14)

Garine Vartanian

OTTAWA 2001

COMMEMORATING THE VICTIMS AND PROTESTING THE CANADIAN GOVERNMENT FOR RECOGNITION

Eighty six years have passed and the march through the deserts of Dier Zor have led to a march down the streets of Ottawa. The 86th anniversary of the Armenian Genocide was once again commemorated by the Armenian-Canadian community. Hundreds of Armenians from Ontario and Quebec gathered on April 24th, 2001 in the nation's capital. They demanded the Canadian government formally recognize the mass murder of 1.5 million Armenians - as the first genocide of the 20th century. The opening ceremony was marked with speeches by Liberal MP Folco from Laval-West, Bloc-Quebecois Deputy

(Continued on page 12)

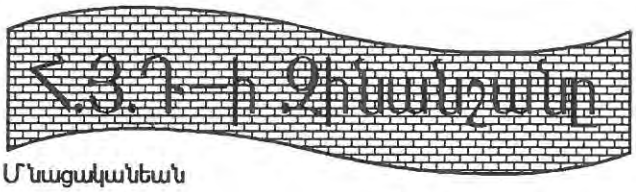

Ցզինէ Մնացականեան

Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան զինանշանը կազմուած է հետեւեալ նշաններով։

Ա. Խորքին կարմիր դրօշակը կը ներկայացնէ արիւնոտ յեղափոխութիւնը։

Բ. Դրօշակը բռնող բրունցքը կը ներկայացնէ յարատեւ պայքարը եւ կազմակերպուած ուժը։ Այդ բռունցքը կը պատկանի Ռոստոմին, որ իր ձեռքով բռնած է դրօշակը երբ առաջին անգամ կը նկարէին զայն։

Գ. Բահը կը խորհրդանշէ աշխատանքին սրբութիւնն ու աշխատաւորութիւնը։

Դ. Դաշոյնը, որ կը ներկայացնէ կռիւը, առանց որուն չկայ յաղթանակ ու ազատութիւն։

Ե. Փեղուրը, իբրեւ գրիչ, կը խորհրդանշէ մտաւորականութիւնը, գրագէտ, լրագրող, ճառախօս, գործիչ։■

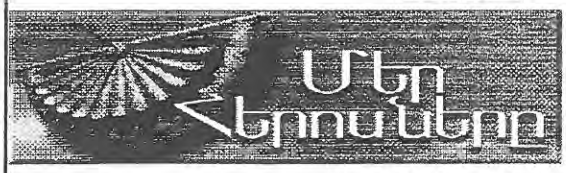

Լոռի Ճանպազեան

Հայ ֆիտայիները կը նկատուին ազգային հերոսներ։ Հերոսը այն մարդն է, որ իր անձը կը զոհէ Հայրենիքի, ազգի կամ ազատութեան գաղափարին։ Հերոսը չի հետաքրքրուիր հարստութեամբ, հանգստութեամբ եւ իր սեփական շահերով։ Ազգի մը պատիւը հերոսները կը կազմեն։ 1890-1915 ժամանակաշրջանին յատկապէս, Հայ ֆիտայիները լեռներուն վրայ կռուելով առասպելներ ստեղծեցին Հայ ժողովուրդին համար։

Օսմանեան բռնատիրութեան շրջանին, Հայ ֆիտայիները եւ Հայ ժողովուրդը կորսնցուցած էր իր ազգային արժանապատուութիւնը եւ պայքարելու ուժը։ Փրկութեան միակ ձեւն էր Թրքական բռնակալութեան դէմ պայքար յայտարարել եւ կռիւ մղել։ Այսպիսով, յեղափոխական կուսակցութիւնները դարձան գործի դպրոցը, որու մէջ հասակ առին

(Continued on page 13)

Դաշնակցական Ֆիտայիին Պատիւը

Մեղեդի Մնացականեան

Դաշնակցութեան հրահանգէն երբ, ֆիտայիի մը համար ամենէն կարեւոր բանը պատիւն է։ Պատիւն է որ ֆիտայիին կ'ըսէ թէ գաղափարը իր կեանքէն աւելի արժէքաւոր է։ Երբ ֆիտայի մը կռուի կ'երթայ, հրապարակ կ'իջնէ իբր ներկայացուցիչ բոլոր ֆիտայիներուն եւ Հ.Յ.Դ–ին, եւ գիտէ նաեւ որ թշնամիին աչքերը իր կեանքին վրան է, որովհետեւ անոնք ֆիտայիի մը մէջ կը տեսնեն իր ազգը պաշտպանող զինուոր։

Վեց հարիւր տարի թուրքերը Հայերուն ջարդած են եւ մեզի գերի բռնած են, իսկ հիմա ֆիտայիները ոտքի ելած են իրենց պատիւը փրկելու համար, միշտ իրենց մտքին մէջ ունենալով Վարդան Մամիկոնեանի խօսքը որ կ'ըսէ թէ աւելի լաւ է պատիւով մեռնիլ քան սրրուկի կեանք ապրիլ։

Հ.Յ.Դ–ի պատմութեան մէջ եղած են երկու ֆիտայիներ որոնք զօրացուցած են Հայ ժողովուրդի կամքը եւ ցոյց տուած թուրքին լուծէն ազատուելու ուղիղ ճամբան։ 1) Խնուսցի Մոսոն 2) Զիարեթցի Մանուկը։

Խնուսցի Մոսոն

Մոսոն, Օվանը, Մարտիրոսը, Տիգրանը, եւ Միսակը խնուսցի ֆիտայիներ էին եւ տոկուն ձիաւորներ։ Անոնք 1906-1908–ի շրջանին կապ կը պահեն Տարօնի եւ արտասահմանի հետ։ Քրտրէն գիտէին եւ կարողութիւնը ունէին թերթեր, նամակներ, եւ լուրեր բերել արտասահմանէն Հայաստան. Իսկ Տարօնէն կը բերէին լուրեր եւ զինեալներ։ Մոսոն երբ Կովկաս կ'երթար եւ իր հին գիւղէն անցնէր ներս չէր կրնար մտնել եւ իր նշանած ը տեսնել, նախ որովհետեւ Թուրք ոստիկաններ կային եւ երկրորդ ան դաշնակցութեան նուիրուած ըլլալուն պատճառով ստիպուած էր լքել ամէն ինչ։ Իր բացակայութեան դարապարտուած էր բանտարկութեան եւ ի վերջոյ մահուան։

Օր մը երբ Մոսոն կ'երթար Կովկաս, որոշեց իր գիւղը մտնել եւ մօտն ալ ունէր կարեւոր Հ.Յ.Դ–ի նամակներ։ Իր ընկերներուն կ'ըսէ որ լերան մօտը սպասեն։ Կը մտնէ ներս եւ Թուրք ոստիկանները կ'իմանան։ Անմիջապէս Մոսոն կը ցատկի իր ձիուն վրայ, փախչելու ատեն կը սպաննէ 3 Թուրքեր սակայն ճանբուն, Թուրքի գնդակով մը կը զոհուի։ Իր մօտի եղող նամակները իր ընկերները կը վերցնեն եւ այսպիսով կը փրկուի նաեւ Հայ ֆիտայիին պատիւը։

(Continued on page 13)

Հ.Յ.Դ–ի Գաղափարաբանութիւն

Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը «իբրեւ պաշտպանը Հայ ժողովուրդի բովանդակ շահերուն», առաջին օրէն տէր կանգնեցաւ շահագործուող Հայ աշխատաւորութեան ու գիւղացութեան, եւ որդեգրեց ընկերվարական գաղափարաբանութիւնը, որ կը պայքարի մարդու կողմէ մարդու շահագործման դէմ։

Ընկերվար գաղափարաբանութիւնը կը հաւատայ մարդոց եւ ազգերու իրարհաւասարութեան, արդարութեան ու իրաւունքի, ազատութեան ու ժողովրդավարութեան։

Կուսակցութեան քայլերգը կ'արտայայտէ Հ.Յ.Դ–ի գաղափարաբանութիւնը։

Յօլինէ Մնացականեան

Քայլերգը Հ.Յ.Դաշնակցութեան

Մշակ բանուոր, ռենչպէր աղբէր,
Արիք միանանք, յառաջ գնանք,
Աշխատանքի դատի պաշտպան
Դաշնակցութեան Թեւ Թիկունք տանք։

Բաւ է տանջուենք, քրտինք թափենք
Արիւն վաստակք, դատենք, դիզենք
Շահագործող ցեցեր վատնեն,
Իսկ մեզ չոր հաց բաժին հանեն։

Դէհ, սեւ օրեր, բողոք դարձէք,
Արիւն, քրտինք երկունք մտէք
Տանջանք, զրկանք, լեզու առէք,
Դաշնակցութեան ճամբայ բացէք։

Name THAT Freedom Fighter

Դէմքը միացուր հարմար ֆիտայիի անունին հետ։

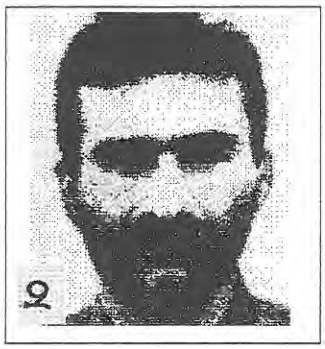

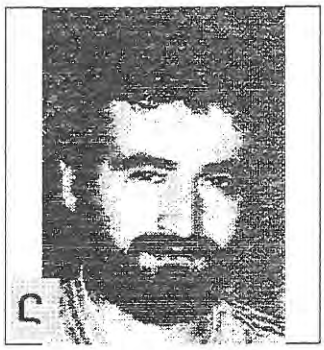

Պեպօ, Ռաֆֆի Թիթիզեան, Փէկօր Աշոտ, Միհր Գարագաշեան, Սիմոն–Լիզբոնի 5, Թաթուլ Կրբաէյեան, Վիգէն Զագարեան, Սեդրակ–Լիզբոնի5, Շահեն Մեղրյան, Արա–Լիզբոնի 5, Վաչէ–Լիզբոնի 5, Մերուժան Մոզիեան

TIMELINE

1880	▪ Կուկունեան արշաւանք ▪ The first Automobile was made by Carl Benz.
1881	▪ Սասունի ինքնապաշպանութիւն
1885	▪ Զէյթունի ապստամբութիւնը
1890	▪ Հ.Յ.Դ. հիմնադրութիւն – նպատակ, միջոցներ եւ կազմակերպական կառոյց
1894	▪ Սասունի առաջին ապստամբութիւնը
1896	▪ Պանք Օթոման
1897	▪ Խանասորի արշաւանք
1904	▪ Սասունի երկրորդ ապստամբութիւն ▪ Republican Theodore Roosevelt was elected president by the largest margin in U.S. history.
1905	▪ Եղլտրզի մահափորձը ▪ Ցարական Ռուսիոյ հայատեաց քաղաքականութիւնը ▪ Դպրոցական փակում եւ եկեղեցական կալուածներու գրաւում ▪ Հայ–թաթարական կռիւները ▪ ՀՅԴ եւ Պարսկաստանի ազատագրական շարժում ▪ The self playing piano was introduced.
1908	▪ Թրքական սահմանադրութեան հռչակումը ▪ Ford introduced the "T" model.
1909	▪ Ատանայի կոտորածը ▪ The Young Turks succeeded in disposing Sultan Abd-Al Hamid II.
1915	▪ Մեծ եղեռնը ▪ The Armenian Genocide marks the 1st genocide of the 21st century. ▪ Արդարութեան պատիժներ ➢ Սողոմոն Թէհլիրեան ➢ Արշաւիր Շիրակեան ➢ Միսաք Թորլաքեան ➢ Արամ Երկանեան ➢ Ստեփան Ծաղիկեան ▪ Alexander Graham Bell and Thomas Watson had their first transcontinental telephone conversation. ▪ Հերոսական կռիւներ Մեծ Եղեռնի օրերուն ➢ Վանի Հերոսամարտը ➢ Շապին–Գարահիսարի հերոսամարտը ➢ Ուրֆայի դիւցազնական կռիւը ➢ Մուսա լերան քառասուն օրերը

TIMELINE

1917	▪ Կովկասեան Դաշնակցութիւնը ▪ Russian Revolution – Vladimir Lenon.
1918	▪ Հայաստանի առաջին անկախութիւնը ▪ Սարդարապատի, Ղարաքիլիսէյի եւ Բաղ–Աբարանի կռիւները ▪ Անկախ Հայաստանի Հանրապետութիւն ▪ WWI ended on the 11th hour of the 11th day of the 11th month
1919	▪ Միացեալ Հայաստանի Յայտարարութիւն ▪ A five month conference signed the World Peace Treaty
1920	▪ Սեւրի Դաշնագիրը. Մուսթաֆա Քեմալ եւ համայնավար Ռուսիա ▪ Benito Mussolini introduced the term 'facism'
1921	▪ Համայնավարութեան դէմ համաժողովրդային յեղափոխութիւնը ▪ Albert Einstein lectured on the Theory of Relativity for the 1st time in U.S.
1930	▪ The Gandhi Era
1965-75	▪ Սփիւռքահայութեան կազմակերպումը ➢ Սփիւռքի առաջին տարիները ➢ Մեծ Եղեռնի յիսուն եւ վաթսունամեակը ➢ Յեղասպանութեան ճանաչման միջազգային արձագանգներ ➢ Սփիւռքի վարչական մեքենան ▪ Համաժողովրդային շարժում եւ Պահանջատիրական ցոյցեր ▪ Humans landed on the moon Appollo II ▪ War in the Middle East
1990	▪ Կուսակցութիւններու կազմութիւն ▪ ՀՅԴ վերահաստատում Հայաստանի մէջ
1991	▪ Հայաստանի Հանրապետութեան 2–րդ անկախութիւնը ▪ The fall of Communism ▪ Ղարաբաղեան Շարժում ➢ Բողոքի ձայներ եւ պահանջատիրութիւն ➢ Ղարաբաղ Հայաստանին վերամիաւորելու որոշումը եւ անդրադարձները ➢ Ղարաբաղի անկախութեան հռչակումը ➢ Շուշիի ու Լաչինի ազատագրումը եւ Շահումեանի
1993	▪ Քելբաջարի Ազատագրումը ▪ Middle East Peace Process
1993–	▪ Հայ Դատ

ԱՐՑԱԽ

Եկան, ապրեցին մեր կողքին, լուսատու աստղերի նման վառուեցին ու ասուպի պէս աննկատ հեռացան՝ խառնուելով հայոց սրբացած անուններին:

Ապրում էին նրա շնչով, ուրախանում լաւ օրերով, տխրում երբ տխրում էր Արցախը, երազանքնին էր զէնը ձեռին հայրենիքի ազատութեան համար, թուրքի դէմ կրուելիս զոհուել: Անմահներ չեն ծնում, պարզապէս հանուն հայրենեաց իմացեալ մահով անմահանում են, անմահացնելով ազգն ու հայրենիքը: Մրսում են, սառում, սակայն չեն ընկճուում: Դառն է իրողութիւնը, բայց երբ ոտքը կամենում է խլել հող հայրենին, նրանք Հայկ նահապետի ու քաջն Վարդանի ժառանգ, գերխնդիր ունեն՝ ամէն գնով պաշտպանել սրբութիւն սրբոց հայրենիքը, յաղթանակից յետոյ էլ, թշնամուց գրաւած լեռան բարձրունքին վրայ պարել հայկական քոչարին:

Հերոսանալու առիթ չեն փնտռում, անում են այն ինչ որ հրամայում է հայրենիքը, ... Նրանք քաջեր են, գերի չեն յանձնուում, իսկ եթէ գերի են ընկնում, ուրեմն իմացէք՝ ուշաթափ են եղել ու ձգանը սեղմելու կամ օղակը քաշելու հնարաւորութիւն չեն ունեցել, եթէ անհետ կորել են, ուրեմն իմացէք քաջաբարոհուել են: նուիրուած տղերք են. որովհետեւ հայ են, իրաւունք չեն ունեցել այդ օր այլ կերպ վարուել, չաջակցել ազատութեան համար մղուող այդ պայքարին, ասում են, մենք մեր արիունը չենք խնայի յանուն ձեզի հայ ժողովուրդ, յանուն ազատ անկախ Արցախ Հայաստանի, մեր գնդացիրը չի լռի, չէ... երբէկ էն օրը երբ կը կրուենք Սասնայ անյաղթ լեռներում, տղերք, թուրքը աչք է գցել նայեւ Զանգեզուրին, Սեւանին, փակենք նրա ախորժակը եթէ պէտք լինի՝ մեր արեան գնով:... Ոչ, նրանք հերոս չէին ծնուել, բայց երբ եկաւ պահը, հերոսացան, պարտք էին հայրենիքին, ... հաւատանք, որ հայրենիքի փրկութեան համար զոհաբերուած ազատամարտիկների հոգիները հաւաքւում, մի աներեւոյթ զօրաւոր բանակ են դառնում, ուժ ու ոգի հաղորդում իրենց ապրող ընկերներին:

Թաթուլը, Սիմոնը, Վիգէնը, Կարօտը, Միհեռը... Եկան, ապրեցին մեր կողքին, լուսատու աստղերի պէս վարուեցին, ու ասուպի պէս աննկատ հեռացան խառնուելով հայոց Սրբացած անուններին: ■

Հրաչ Ճապրայեան

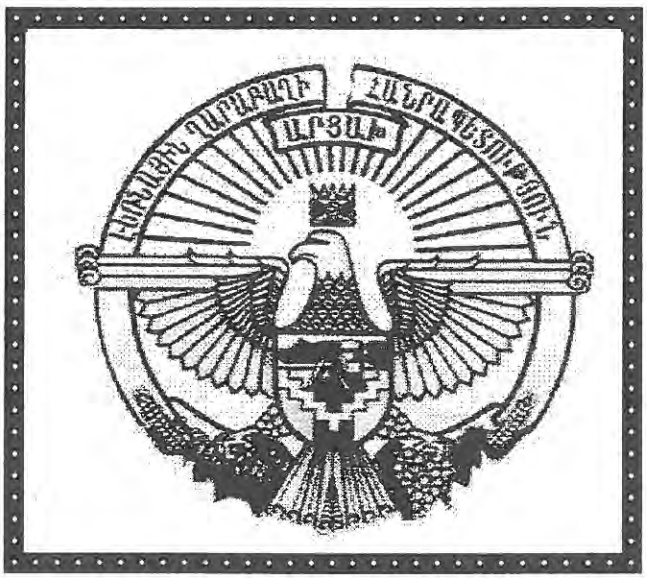

Michael Coren and Eric Margolis speak of the Armenian Genocide.

Michael Coren, a well respected columnist, published an informative article titled "A genocide the world forgot" in the April 7, 2001 issue of The Toronto Sun daily newspaper. Michael Coren's commitment towards human rights, truth and justice are well demonstrated. His interest with regards to the recognition of the Armenian Genocide by the Canadian government was not only evident in his article but during his presentation at this year's April 24 Commemoration Ceremony held in Toronto's Armenian Community Centre. Michael Coren also hosted a one hour radio broadcast on CFRB on April 22,2001 on behalf of the Genocide. His guests were Aris Babikian of the Armenian National Committee and Exile magazine editor, Jerry Tutunjian.

On April 22,2001, Eric Margolis also published an article in the Toronto Sun asking for the recognition of the Armenian Genocide.

Media Coverage in Quebec.

The Gazette in Montreal published an article titled "Remembering the genocide" by Levon Sevunts on April 24, 2001. The article highlights testaments made by Halil Berktay, a prominent Turkish historian, at an interview with the Turkish Radikal newspaper in October 2000. Berktay attested to the massacres against the Armenians as organized and executed by the young Turk leaders and described visual material from the massacres of the Armenian people as "no different than those of concentration camps and massacres in Africa since there are great numbers of people in the photos".

Exile Magazine Features....

Exile Magazine, Canada's premier literary magazine, features in its Spring 2001 issue, a 20-page article titled "The Convent of Cypresses, the Hill of Bones" about a remarkable journey to the Syrian Desert and to Deir ez Zorr, by veteran Canadian-Armenian magazine editor Jerry Tutunjian. In more than 20 years of the literary quarterly's history, this is the first time that the publication has printed a non-fiction piece. The travel-memoir is illustrated by a half-a dozen graphic photos of the Genocide. The article is a welcome addition to the Armenian Genocide eye-witness library.

ANC meets Deputy FM of Isreal with Regards to Shimon Peres's Statement..

On May 6, 2001 a delegation from ANC met with Israel's Deputy Foreign Minister to discuss the inappropriate remarks made by Shimon Peres.

During a recent visit to Turkey Israeli Foreign Minister Shimon Peres stated that claims of an Armenian Genocide are "meaningless" in the April 10th,2001 edition of the Turikish Daily News. Mr. Peres was quoted in the newspaper as stating that "we reject attempts to create a similarity between the Holocaust and the Armenian allegations. Nothing similar to the Holocaust occurred. It is a tragedy what the Armenians went through but not a genocide." The Israeli Foreign Ministry confirmed that Shimon Peres had in fact rejected any comparisons between the Israeli and Armenian massacres. The Israeli Consulate released the following statement: "The issue [of the Armenian Genocide] should be dealt with by historians and not politicians. We do ont support the comparison of the Armenian tragedies to the Jewish Holocaust. Israeli will not take a historical and political stance on the issue."

The Armenian Community Demands an Apology from Foreign Affairs Minister.....

May 2001. Foreign Affairs Minister, John Manley, was asked if Canada would officially recognize the killing of 1.5 million Armenians as a genocide in parliament by NDP MP Svend Robinson. Mr. Manley, instead of addressing the issue, inappropriately joked about an ongoing campaign by the National Post to raise money to replace a pair of Mr. Robinson's pants that were damaged in demonstrations at the Summit of the Americas in Quebec City in April. The Armenian community has organized a letter-writing campaign to receive an apology from Mr. Manley. The Ottawa Citizen had published an article regarding this issue in its May 7,2001 issue.

The Canadian Senate.....

The Canadian Senate will soon debate and vote upon a bill recognizing the Armenian Genocide, which was introduced by Senator Sherly Maheu. ■

NEWS UPDATE

110 Ամեակի Առիթով.....

(Continued from page 2)

Իսկ ինչ կը տեսնէ, յատկապէս այսօրուայ սփիւռ քահայ երիտասարդը։ Ան կը տեսնէ թէ այսօր պայքար մը տեղի կ'ունենայ որ ունի տարբեր բնոյթ մը քան վերջին 110 տարիներու ընթացքին։ Ան կը տեսնէ ոչ միայն Հայ ազգին ֆիզիքական ապահովութեան պայքարը, այլ նաեւ սփիւռ քահայութեան գոյատեւման խնդիրը։ Այս նոր պայքարին մէջ, Հայ երիտասարդը կը նայի Հ.Յ.Դ–ին ու կը տեսնէ իր պաշտպանը այս գօրաւոր հոսանքներուն դէմ. Ան կը տեսնէ այն հաստատ սիւները որոնք բարձր կը բռնեն Հայկական բարքերն ու աւանդութիւնները։ Ան կը տեսնէ իր առաջին յոյսը գոյատեւելու Հայրենիքէն դուրս, ուր կը հարուածուի ոչ միայն Հայ երիտասարդին ինքնութիւնը, այլ նաեւ իր բարոյական հասկացողութիւնը։

Հ.Յ.Դաշնակցութեան 110 ամեակի առիթով, Հ.Յ.Դ Գանատայի Երիտասարդական Միութեան ընկերներ ու ընկերուհիներս կը շնորհաւորենք Հ.Յ.Դ–ին եւ կը խոստանանք հաւատարիմ մնալ Քրիստափորի, Ռոստոմի ու Զաւարեանի գաղափարաբանութեան եւ ըլլալ ժառանգորդները այն աւանդին, որ 110 տարիներէ ի վեր մեզի տուած է իր պայքարով եւ անսակարկութեամբ։ Կեցցէ՛ Հայ ժողովուրդը, կեցցէ՛ Հայրենիքը, եւ կեցցէ՛ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը։■

Դաշնակցութեան Ճամբին.....

(Continued from page 3)

օգտակար ըլլալ։ Կազմակերպեց համազգային միութիւններ, բարեսիրական, ինչպէս Հայ Օգնութեան Միութիւնը, մշակութային, ինչպէս Համազգային Մշակութային Միութիւնը, երիտասարդական, ինչպէս Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան Երիտասարդական Միութիւնը և պատճառ եղաւ որ ստեղծուին բազմաթիւ դպրոցներ, ակումբներ, թերթեր եւայլն...

Քաղաքականօրէն՝ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը միակ ուժը եղաւ որ Հայ երիտասարդութիւնը քաղաքականանայ և իր քաղաքական ու մարդկային իրաւունքներուն տէր ըլլայ։

Այսօր՝ չկայ ուրիշ կուսակցութիւն մը Հայ կեանքին մեջ, թէ Հայաստանի եւ թէ

(Continued on page 13)

APRIL 24 2001.....

(Continued from page 5)

Madeleine Dalphond-Guiral from Laval-Centre and Senator Sherly Maheu. They urged the Armenian community not to loose faith and continue with their lobbying campaign. The crowd then steered towards the Turkish Embassy. Children braced the wind and held up signs, some larger then themselves, calling for the recognition of the brutal murder of their ancestors. They chanted slogans urging Turkey to come to turns with her past.

At the same time, members of the Armenian National Committee of Canada spearheaded a lobbying campaign. They met with various members of all five federal parties. The leader the NDP, Alexa McDonough vowed to support the Armenian-Canadian community in it's struggle. In the House of Commons, one Bloc-Quebecois member rose and acknowledged

(Continued on page 13)

Դաշնակցական Ֆիտայիին Պատիւը.....

(Continued from page 6)

Զիարեթցի Մանուկի Հերոսական Մահը

Ս. Կարապետի լեռներուն մէջ օր մը կը հիւանդանայ Մանուկը։ Ան կը խնամուի անձնազոհ գիւղացիներու կողմէ։ Շաբաթ մը ետք ան կ'ուզէ երթալ Զիարեթ, իր կնոջ եւ երեխային մօտ։ Իր ֆիտայի ընկերները չեն արտօներ հիւանդ վիճակով երթայ, ուրեմն կինը գաղտնի կերպով կու գայ եւ յանձ կ'առնէ Մանուկին։ Այն ատեն գիւղի պահակներ՝ Թուրք Շաֆիին, որ ինք զինք կը ձեւացնէր որպէս Հայերու բարեկամը։ Սակայն ան շուտով լուր կու տայ Թուրքերուն որոնք անմիջապէս կը պաշարեն մանուկին տունը։ Մանուկ, իր կնոջը օգնութեամբ զէնքերը կ'առնէ, եւ թէեւ ուժասպառ, դուրս կ'ելլէ կռուելով մեռնելու համար։ Ան անմիջապէս կ'ըսէ «Ճար չկայ, մեռնիլ կայ. Ինծի ուժ տուր եա՜ Սուրբ Կարապետ»։ եւ կը սպանէ Թուրք զինուոր մը բայց սակայն ինքն ալ կը նահատակուի։ Թուրքեր եւ Հայեր կը զարմանան թէ ինչպէս մահամերձ Հայ ֆիտայի մը կրնայ առողջ Թուրք զինուոր մը սպաննել։ Այս մէկը, Թուրքերու օրինակ կը դառնայ, եւ անոնք կը գիտնան որ Հայեր կռուելով կը մեռնին եւ ոչ սրրկութեամբ։ ■

APRIL 24 2001.....

(Continued from page 12)

the events of 1915. This year's commemoration ended on a different note however. As the members of the ANC stepped out of the Parliament, they were faced with a number of Turkish nationals waving flags. While singing Turkish songs, the small group of radicals held up signs urging the Canadian government not to side with what they believe to be character assassination and an agenda put forth by hate. Some signs said the issue should be left to historians to deal with. ■

Դաշնակցութեան Ճամբին.....

Հայաստանէն դուրս, սփիւռքի մէջ, որ գործնականապէս Հայ կեանքով մտահոգուած ըլլայ։ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը միակ կազմակերպուած կեանքն է որ Հայաստանի եւ սփիւռքի Հայութիւնը իրարու կը կապէ։

Մենք, Հայ երիտասարդներս, որ կ'ապրինք մեր ակումբներուն մէջ, պէտք է շնորհակալ ըլլանք որ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը առիթը տուաւ մեզի, որ մենք ապրինք որպէս լաւ Հայեր եւ որպէս համամարդկային անհատներ։ ■

Մեր Հերոսները.....

(Continued from page 5)

Հայ ֆիտայիներ, «Ազատութիւն Կամ Մահ» նշանաբանը ընելով կեանքի ուղեցոյց։

Պայքարի ընթացքին, մահը դարձաւ ամէնօրեայ իրականութիւն Հայ ֆիտայիներուն համար։

1975-1985 թիւերուն, Հայ ֆիտայիներու ներշնչումով, Հայ երիտասարդներ սկսան գաղտնի խումբեր կազմել սփիւռքի մէջ Հայ դատին պայքարելու համար։

1988-ի Ղարաբաղեան շարժումի օրերուն, Հայ ֆիտայիները զոհուեցան Արցախի լեռներուն վրայ՝ ազատութեան նպատակով։

Հայ ֆիտայիին տիպարը մեծ է եւ անփոխարինելի մեր յիշողութեան մէջ։ Սակայն Հայ ժողովուրդը արժեւորելու համար իր Հայ ֆիտայիները ստեղծ ագործած են բազմաթիւ երգեր, որոնք կ'անմահացնեն իրենց կատարած հերոսութիւնները։ ■

Ներկայ.....

(Continued from page 3)

բանաստեղծ ենք, երգենք անոր գովքը, թէ գիտնական ենք, յառաջացնենք մեր ե ռկիրը: Ով հայ ազգ, մեր հաւաքական ուժն է անյաղթելի, մեր կանչը սուր, պիտի չհանգչինք, պիտի չսպասենք որ մեզ յանձնեն Սրբազան լեռը, կապրինք ֆիզիքական հանգիստ աշխարհի մէջ, բայց մեր սրտերը փոթորկած,կոչ կ'ուղե նք, երբէք չենք մոռնար մեր անցեալը, կը շարունակենք սուրբ գործը մինչեւ վե րջնական յաղթանակ, նպատակնիս տկարութիւն չի ճանչնար... ■

CANDLELIGHT VIGIL.....

(Continued from page 4)

ferent TV stations recording the event in time for the 11:00 news. It is also an excellent way for the youth to come out and express themselves together as one, as the Diaspora. We remembered together. We held carnations together, and we lit candles together for our people. Keeping the promise of to never forget the Genocide, and to make the world aware of the fact that what occurred in 1915 by The Ottoman Turkish Empire was a tragedy, was a massacre, was an act of deportation, but most of all it was a Genocide. ■

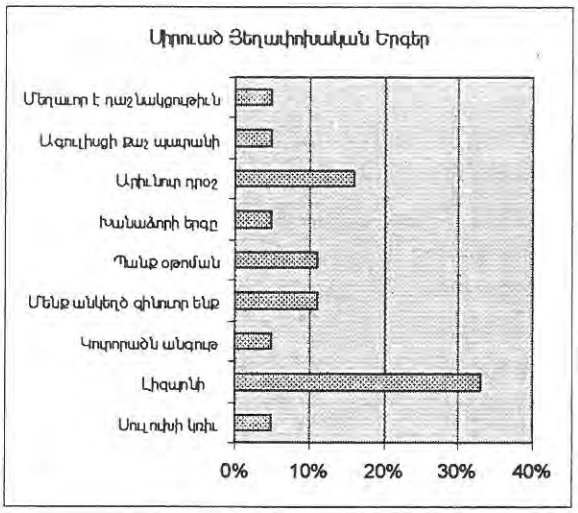

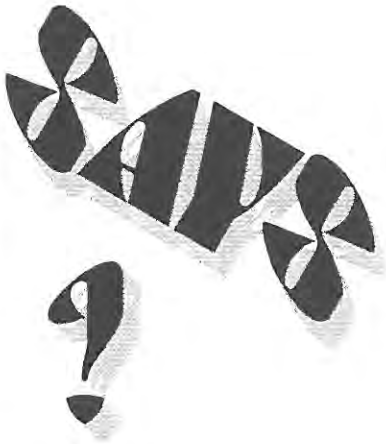

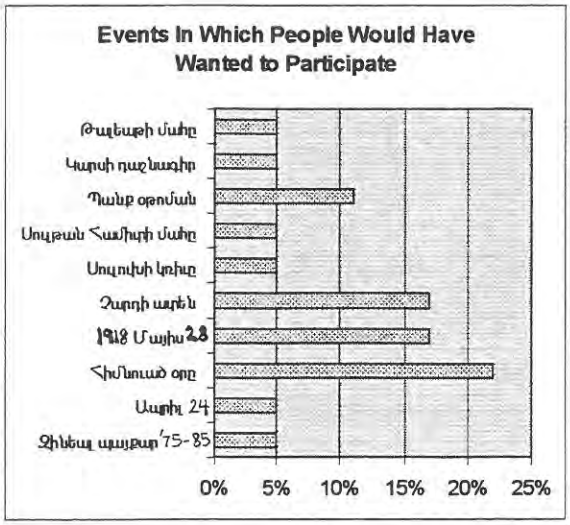

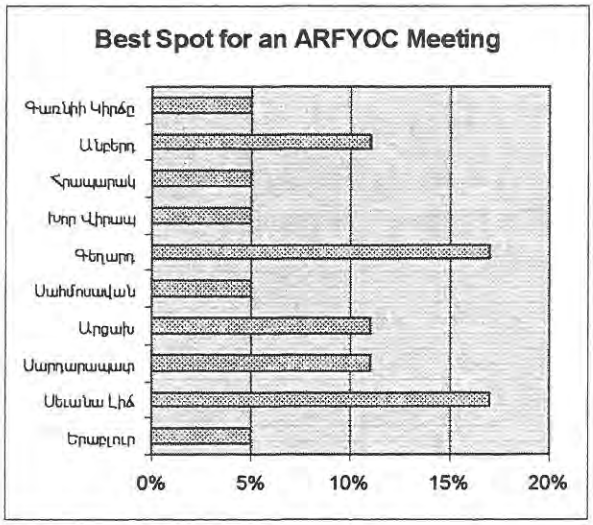

Read this and let it SINK in.....

Michael is the kind of guy you love to hate. He is always in a good mood and always has something positive to say. When someone would ask him how he was doing, he would reply, "If I were better, I would be twins!" He was a natural motivator. If an employee was having a bad day, Michael was there telling the employees how to look on the positive side of the situation. Seeing this style really made me curious, so one day I went up to Michael and asked him, "I don't get it! You cant be a positive person all of the time. How do you do it?" Michael replied, "Each morning I wake up and say to myself, you have two choices today. You can choose to be in a good mood, or you can choose to be in a bad mood. I choose to be in a good mood. Each time something bad happens, I can choose to be a victim or...I can choose to learn from it. I choose to learn from it. Every time someone comes to me complaining, I can choose to accept their complaining or...I can point out the positive side of life. I choose the positive side of life. "Yeah, right, it's not that easy," I protested. "Yes, it is," Michael said. " Life is all about choices. When you cut away all the junk, every situation is a choice. You choose how you react to situations. You choose how people effect your mood. You choose to be in a good mood or bad mood. The bottom line: It's your choice how you live your life." I reflected on what Michael said. Soon hereafter, I left the Tower Industry to start my own business. We lost touch, but I often thought about him when I made a choice about life instead of reacting to it.

Several years later, I heard that Michael was involved in a serious accident, falling some 60 feet from a communications tower. After 18 hours of surgery and weeks of intensive care, Michael was released from the hospital with two rods in his back. I saw Michael about six months after the accident. When I asked him how he was, he replied. "If I were any better, I'd be twins. Wanna see my scars?" I declined to see his wounds, but I did ask him what had gone through his mind as the accident took place. "The first thing that went trough my mind was the well being of my soon to be born daughter," Michael replied. "Then as I lay on the ground, I remembered that I had two choices: I could choose to live or...Or I can choose to die. I chose to live." "Weren't you scared? Did you lose consciousness?" I asked. Michael continued, "...the paramedics were great. They kept telling me I was going to be fine. But when they wheeled me into the ER and I saw the expressions on the faces of the faces of the doctors and nurses, I got really scared. In their eyes I read "he's a dead man. I knew I needed to take action." "What did you do?" I asked "Well, there was a big burly nurse shouting questions at me," said Michael. "She asked if I was allergic to anything. "Yes!" I replied. The doctors and nurses stopped working as they waited for my reply. I took a deep breath and yelled, "Gravity." Over their laughter, I told them that I wanted to live. "Operate on me as if I am alive, not dead."

Michael lived thanks to the skill of his doctors, but also because of his amazing attitude. I learned from him that every day we have the choice to live fully. Attitude, after all, is everything. "Therefore do not worry about tomorrow, for tomorrow will worry about itself. Each day has enough trouble of its own." *Matthew 6:34* After all today is the tomorrow you worried about yesterday. ■

10 Reasons why Santa is a TASHNAGTZAGAN

We produced this list during Christmas but wanted to share it with the readers even though it is now spring. We hope you understand. ENJOY!

- **Ho, Ho, Ho, Յ.Դ.**
- **He's dressed in red.**
- **Santa writes his letters with a Փետուր.**
- **Բիւրո office is in the North Pole.**
- **When Santa visits the agoump he always comes down from the 'Gomideh' senyag.**
- **His identity is a secret.**
- **Santa shovels his snow with the Բահ.**
- **Explains why the kids in Armenia didn't get presents when Levon DerBedrossian was in power.**
- **Santa is 110 years old.**
- **Խրիմեան Հայրիկ is Santa's grandfather.**

I.A.F.F.